

105

Besluit van 16 februari 1990, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en het Arbeidsovereenkomstenbesluit betreffende het bezit van een geldige verblijfstitel

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 11 september 1989, nr. AB88/354/U8, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Algemene Arbeidsvoorwaarden en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 125, eerste lid, en 134, eerste lid van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 530);

De Raad van State gehoord (advies van 20 november 1989, nr. W04.89.0561);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 6 februari 1990, nr. AB88/354/13, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Algemene Arbeidsvoorwaarden en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248)¹ wordt als volgt gewijzigd.

In artikel 5 wordt, met vernummering van het derde, vierde en vijfde lid tot vierde, vijfde en zesde lid, een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:

3. Degene die geen Nederlander is, kan slechts worden aangesteld indien hem verblijf is toegestaan op grond van artikel 9 van de Vreemdelingenwet en de vergunning tot verblijf het verrichten van arbeid in loondienst niet uitsluit, of indien hem verblijf is toegestaan op grond van artikel 10 van de Vreemdelingenwet.

ARTIKEL II

Het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (Stb. 1979, 123)² wordt als volgt gewijzigd.

In artikel 5 wordt, met vernummering van het derde lid tot vierde lid, een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:

3. Degene die geen Nederlander is, kan slechts worden aangesteld indien hem verblijf is toegestaan op grond van artikel 9 van de Vreemdelingenwet en de vergunning tot verblijf het verrichten van arbeid in loondienst niet uitsluit, of indien hem verblijf is toegestaan op grond van artikel 10 van de Vreemdelingenwet.

ARTIKEL III

Het Arbeidsovereenkomstenbesluit (Stb. 1931, 354)¹ wordt als volgt gewijzigd.

Na artikel 56 wordt een nieuw artikel 56a ingevoegd, luidende:

Artikel 56a

De arbeidsovereenkomst, ongeacht of deze voor bepaalde of onbepaalde tijd is aangegaan, kan te allen tijde zonder opzeggings-termijn worden beëindigd, indien de werknemer niet langer verblijf is toegestaan op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet.

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking op de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Lech, 16 februari 1990

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

Uitgegeven de *dertiende* maart 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

De Grondwet kent sinds de herziening op 17 februari 1983 geen belemmering meer ten aanzien van de benoembaarheid van vreemdelingen in de openbare dienst. Dit blijkt uit het feit dat in artikel 3 de bepaling uit het oude artikel 5, dat «geen vreemdeling tot een landsbediening benoembaar is dan volgens de bepalingen der wet», niet is overgenomen. Voorts wordt in de toelichting op artikel 3 hierop gewezen.

De intrekking (bij Wet van 20 april 1988, Stb. 231) van de op grond van dit oude artikel 5 tot stand gekomen wet van 4 juni 1858, Stb. 46, regelende de benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen, heeft tot gevolg dat voor het merendeel der functies de eis van Nederlanderschap komt te vervallen. Slechts voor die functies waarvoor dit bij afzonderlijke regelgeving is vastgelegd wordt het Nederlanderschap nog vereist.

Overigens kan hier nog worden opgemerkt dat de in Nederland wonende Molukkers die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, ingevolge de Faciliteitenwet (Wet van 9 september 1976, Stb. 468) in alle burgerlijke overheidsfuncties kunnen worden benoemd.

Uiteraard dient een vreemdeling die in overheidsdienst werkzaam is te beschikken over een geldige verblijfstitel. Slechts zij aan wie in beginsel permanent verblijf in Nederland is toegestaan komen in aanmerking voor een dienstverband bij de rijksoverheid. Dat impliceert dat twee categorieën van vreemdelingen dienen te worden uitgezonderd van de benoembaarheid in rijksdienst. Het betreft degenen die (nog) geen verblijf is toegestaan op grond van artikel 9 of 10 van de Vreemdelingenwet, en degenen die in het bezit zijn van een vergunning tot verblijf op grond van artikel 9 van de Vreemdelingenwet zonder dat hen het verrichten van arbeid in loondienst is toegestaan. In de laatstbedoelde gevallen is sprake van een vergunning tot verblijf die is verleend onder een andere beperking dan een beperking die ziet op het verrichten van loondienst. Als voorbeelden van de laatstbedoelde categorie kunnen worden aangeduid buitenlandse studenten en vreemdelingen aan wie verblijf is toegestaan voor medische behandeling of voor familiebezoek.

Met het onderhavige besluit wordt het bezit van een geldige verblijfstitel in artikel 5 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) als aanstellingsvereiste opgenomen. Hieruit volgt dat bij verlies van de verblijfstitel ontslag kan worden verleend op grond van artikel 98, eerste lid, onder a, van het ARAR. Een dergelijk ontslag kan zonder inachtnaam van een opzegtermijn worden verleend.

Voor de indienstneming krachtens het Arbeidsovereenkomstenbesluit (AOB) is geen overeenkomstig «indienstnemingsvereiste» opgenomen aangezien voor een dergelijke indienstneming op grond van de Wet arbeid buitenlandse werknemers (Stb. 1978, 737) een tewerkstellingsvergunning is vereist. Een dergelijke vergunning wordt slechts verleend, indien over een geldige verblijfstitel wordt beschikt.

Door toevoeging van een artikel 56a aan het AOB is wel expliciet een ontslaggrond opgenomen ingeval van verlies van een verblijfstitel.

Gekozen is voor een facultatief ontslag dat zonder opzegtermijn kan worden gegeven en niet voor een ontslag van rechtswege. Het bevoegd gezag zal dan ook ieder geval op zich dienen te beoordelen voor wat betreft de vraag of, en zo ja, op welke wijze het van zijn ontslagbevoegdheid gebruik zal maken.

Ten aanzien van de vraag of ontslag moet worden verleend kunnen verschillende factoren een rol spelen.

De vreemdeling wiens verblijfsvergunning wordt ingetrokken, heeft bijvoorbeeld de mogelijkheid tegen deze intrekking beroep in te stellen. Gedurende deze procedure zal hij veelal zijn werk kunnen blijven verrichten. In zo'n geval ligt het, met name indien er een reële kans bestaat dat dit beroep voor betrokkene succes zal hebben, voor de hand (nog) geen ontslag te verlenen. Indien het besluit tot intrekking van de verblijfsvergunning wordt vernietigd, zou namelijk de grond voor het verleende ontslag komen te vervallen. Dit zou ertoe leiden dat het ontslagbesluit achteraf door de ambtenarenrechter nietig wordt verklaard, zodat de betreffende ambtenaar nog steeds in dienst zal blijken te zijn. Ook ten aanzien van een arbeidscontractant zal in bovenbedoeld geval een zorgvuldige afweging tussen het belang van de dienst en van de werknemer ertoe kunnen leiden dat een beslissing omtrent het al dan niet verlenen van ontslag wordt uitgesteld tot zekerheid bestaat omtrent de verblijfstitel. In andere gevallen kan het na intrekking van de verblijfsvergunning duidelijk zijn dat de vreemdeling zijn werkzaamheden niet meer zal kunnen verrichten, bijvoorbeeld omdat hij direct het land wordt uitgezet.

Indien tot ontslag wordt besloten kan dit zonder opzegtermijn worden verleend. De overheid is namelijk, zolang het dienstverband voortduurt, slechts dan geen loon verschuldigd, indien de werknemer in strijd met zijn verplichtingen opzettelijk nalaat zijn werkzaamheden te verrichten (zie artikel 14 van het ARAR en artikel 13, eerste lid, van het AOB).

Nu bijvoorbeeld in bovengenoemd geval bezwaarlijk van een dergelijk opzettelijk nalaten zal kunnen worden gesproken, zou de overheid loon verschuldigd zijn zonder dat hiervoor werkzaamheden worden verricht. Met name bij een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd zou dit een aanzienlijke periode kunnen betreffen. Om dit ongewenste gevolg te voorkomen is in artikel 56a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit bepaald dat ontslag ook zonder opzegging kan worden verleend.

Het feit dat geen opzegging vereist is impliceert dat in een dergelijk geval de opzeggingsverboden die genoemd worden in de artikelen 58a, eerste lid, en 57b, eerste lid, AOB geen toepassing vinden.

Het voorstel tot het onderhavige besluit is getoetst aan de hand van de beknopte vragenlijst die is opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur, zoals vastgesteld door de minister-president op 16 januari 1985. Daaruit is gebleken dat tegen het voorstel uit deregulerings-oogpunt geen bezwaar bestond.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales